Region Stockholm

37

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) med flera om krisen inom barnsjukvården

HSN 2022-0186

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
SjukhusLOU-avtal
Karin Andersson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-03-17

HSN 2022-0186

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) med flera om krisen inom barnsjukvården

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Talla Alkurdi (S) med flera att hälso- och sjukvårdsnämnden ger hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att ta fram en plan för att öka antalet vårdplatser inom barnsjukvården, öka antalet utbildningsplatser för specialister inom barnsjukvården samt höja uppräkningen och pausa effektiviseringskraven i sjukhusavtalen.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Talla Alkurdi (S) m.fl

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden beskriver Socialdemokraterna en oro över läget inom barnsjukvården med ekonomiska underskott, brist på vårdplatser och svårigheter med kompetensförsörjning. Mot bakgrund av detta föreslås att hälso- och sjukvårdsförvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan för att öka antalet vårdplatser inom barnsjukvården, öka antalet utbildningsplatser för specialister inom barnsjukvården samt höja uppräkningen och pausa effektiviseringskraven i sjukhusavtalen.

Överväganden
Organisering av barnsjukvården i Regionen
Barnsjukvården i regionen bedrivs på olika vårdnivåer. Inom primärvården omhändertas barn från och med noll år på husläkarmottagningarna. Regionens elva närakuter tar emot barn från noll år i behov av akut sjukvård. Barn- och ungdomsmedicinska mottagningar (BUMM) bedriver specialistvård i öppenvård för omhändertagande av patienter som inte är i behov av akutsjukhusens resurser eller kan omhändertas inom primärvården. Södertälje sjukhus och Södersjukhuset har även BUMM mottagningar i sjukhusens regi.

Vid akutsjukhusen bedrivs akut och elektiv specialiserad barnsjukvård av Karolinska Universitetssjukhuset vid Astrid Lindgrens Barnsjukhus (ALB) i Huddinge och Solna och av Södersjukhuset vid Sachsska barnsjukhuset. Sjukhusen bedriver barnsjukvård i öppen och slutenvård. Barn kan även omhändertas inom flera av de specialiserade vårdvalen, exempelvis inom vårdval öron- näs-, och halssjukvård och ortopedi.

I september 2019 beslutade hälso- och sjukvårdsnämnden om en ny struktur för barnsjukvården i regionen (HSN 2019-1340). Inom ramen för utredningen belystes bland annat behovet av ytterligare barnklinik vid Danderyds sjukhus. Utredningen kom fram till att det då inte fanns underlag för ytterligare en barnklinik i regionen. Utredningen undersökte även möjligheten till renodling av ett högspecialiserat barnsjukvårdsuppdrag vid NKS, utökning av uppdrag för barn som vårdas i hemmet (SABH) samt gränssnittet mellan sjukhusanslutna BUMM mottagningar och BUMM mottagningar inom primärvården.

Överbeläggningen på akutsjukhusens barnkliniker har flera orsaker, bland annat svårigheter att bemanna vårdplatserna. Vårdplatsläget är ansträngt på alla barnkliniker, vilket lett till försämrad tillgänglighet inom den elektiva barnsjukvården. Detta beror bland annat på resursallokering av personal till covid-vården där personal lånats ut från barnsjukvården, höga sjukskrivningstal och frånvaro på grund av vård av barn i kombination med ett högt inflöde av patienter, bland annat till följd av omfattande spridning av RS-viruset. Bristen på vårdplatser får även konsekvenser för den akuta barnsjukvården eftersom det minskar möjligheten till inskrivning i slutenvården och därmed avflödet från akutmottagningarna.

Kompetensförsörjning inom barnsjukvården

Arbetet för att trygga kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården kräver långsiktighet såväl som hänsyn till den snabba medicinska och tekniska utvecklingen. Respektive nämnd och bolag har ansvar för den egna kompetensförsörjningen och genom kompetensplanering identifieras behov av kompetensutvecklingsinsatser för att på bästa sätt använda hela teamets kompetens samt säkerställa att medarbetare har den kompetens som uppdraget kräver.

Från och med 2019 har regionfullmäktige anslagit 200 miljoner kronor för att möjliggöra strategiska och långsiktiga åtgärder med syfte att trygga kompetensförsörjning genom olika insatser avseende utbildning, kompetensutveckling, ledarskap och ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Satsningen fortsätter under 2022 i enlighet med budget för Region Stockholm 2022 (RS 2021–0775). Utöver denna satsning har en extra satsning om 17 miljoner gjorts för att möjliggöra för ytterligare sjuksköterskor att utbilda sig till specialistsjuksköterska eller barnmorska med bibehållen lön. En förutsättning för att få medfinansiering är att verksamheten har identifierat ett kompetensbehov som kan tillgodoses genom att medarbetare tillägnar sig kompetens som specialistsjuksköterska eller barnmorska.

Inriktningen barn och ungdom är en av de specialistsjuksköterskeinriktningar där sjukhus och förvaltningar prioriterat flest medarbetare för centralt finansierad löneförmån. Under 2021 startade cirka 20 sjuksköterskor specialistsjuksköterskeutbildning inom barn och ungdom med bibehållen lön. Därtill kommer ytterligare sjuksköterskor som påbörjat utbildningen tidigare och studerat inom ramen för satsningen. År 2022 fortsätter satsningen att vidareutbilda sjuksköterskor, och satsningen förstärks ytterligare enligt beslut i budget. I Stockholm är det Karolinska Institutet som ger utbildningen. De tar in 120 nya studenter per år. Utbildningen ges som distansutbildning på halvfart och pågår under två år.

Det finns också möjlighet för undersköterskor att vidareutbilda sig till specialistundersköterskor inom barn, även detta kan man söka centrala medel för. Inom ramen för yrkeshögskoleutbildning har en utbildningsanordnare i Stockholms län gett specialiseringsutbildning för undersköterskor inom barn sedan 2011. Utbildningen startar en gång per år med 35 platser. Inom regionens satsning började tre undersköterskor denna utbildning 2020 och fyra undersköterskor började 2021. Myndigheten för Yrkeshögskolan har beviljat start av utbildningen även hösten 2022 och därefter avser utbildningsanordnaren att ansöka om

kommande utbildningsomgångar förutsatt att behov kan påvisas på arbetsmarknaden.

Region Stockholm deltar aktivt i både nationella och regionala vårdkompetensrådet i frågor rörande kompetensbehov och dimensionering av utbildningsplatser på lärosätenas olika högskoleutbildningar. Regionen har också en nära samverkan med lärosätena i länet kring utbildningarnas innehåll och genomförande.

Ersättningsmodell akutsjukhus
Avtalen med akutsjukhusen i egenregi ses årligen över i samband med processen för årlig justering. Inom ramen för processen sker uppräkning av avtalet där regionfullmäktiges budget ligger till grund för akutsjukhusens ekonomiska ramar. För 2022 fick hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att höja den sammantagna ersättningen för akutsjukhusen i egen regi med 1,5 procent. Effektiviseringskravet blir en konsekvens av procentsatsen för uppräkningen i enlighet med budget samt de index för uppräkning som finns reglerade i avtalet. För år 2022 fastställdes därmed effektiviseringskravet till två procent för de regionägda akutsjukhusen. För att kunna räkna upp avtalen med de regionägda akutsjukhusen med tre procent krävs ett sådant uppdrag till hälso- och sjukvårdsnämnden i regionfullmäktiges budget samt medföljande finansiering, vilket motsvarar cirka 220 miljoner kronor för egen regin.

Utöver uppräkning av avtalen kommer akutsjukhusen i egen regi även att tilldelas statsbidrag i form av olika satsningar under 2022. Under året fortsätter satsningen på köställd och undanträngd vård. Satsningen medförde resurstillskott omfattande 549 miljoner kronor såväl år 2021 som år 2022. Mot bakgrund av det förvärrade pandemiläget i slutet av 2021 beslutade även hälso- och sjukvårdsnämnden i januari att införa en ny satsning på beredskap och pandemiutveckling som omfattar totalt 125 miljoner kronor under 2022 (HSN 2021-2635). Därutöver beslutade hälso- och sjukvårdsnämnden att tillföra ytterligare 250 miljoner kronor tilldelas akutsjukhusen i en satsning på förbättrat omhändertagande inom den akuta vården (HSN 2022-0170).

Utöver ovan nämnda satsningar på akutsjukhusen har hälso- och sjukvårdsnämnden under hela 2020 och de först tre kvartalen 2021 beslutat att frångå ordinarie ersättningsmodell och betala fast ersättning. Detta för att skapa förutsättningar för sjukhusen att klara omfattande omställningar såsom kapacitetsutbyggnad och beredskap och omställning från och tillbaka till elektiv vårdproduktion. Full målrelaterad ersättning har utgått

till akutsjukhusen under hela 2020 och 2021 då möjligheterna till att arbeta med kvalitetsförbättring, utveckling och tillgänglighet har varit begränsade. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedömer att det finns behov av att, bland annat mot bakgrund av undanträngd och köställd vård till följd av pandemin, stärka tillgängligheten inom barnsjukvården på regionens akutsjukhus. Det pågår arbete bland annat vad gäller uppföljning av följsamhet till hänvisningsstödet för att säkerställa att barn omhändertas på rätt vårdnivå. Vidare följs utvecklingen inom barnsjukvården månadsvis inom ramen för arbetet med Beställarplan, och under våren 2022 finns möjlighet för akutsjukhusen att få finansiering för merkostnader vid kökapningsinsatser.

Den tillkommande satsningen på akut vård förväntas även möjliggöra satsningar på förbättrad tillgänglighet inom den specialiserade barnsjukvården. Medlen kan med fördel användas för resursallokering till akut barnsjukvård på Karolinska Universitetssjukhuset och Södersjukhuset. Prioriteringen av insatserna kommer att ske i samråd mellan beställaren och respektive sjukhus.

Mot bakgrund av kommande uppdrag inom Nationell högspecialiserad vård (NHV) finns eventuellt behov av att se över och eventuellt justera vårduppdragen inom barnsjukvården i regionen.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2022-03-17

Hälso- och sjukvårdsnämnden

SKRIVELSE
2022-01-25

Socialdemokraterna
I STOCKHOLMSREGIONEN

Skrivelse (S) Om krisen inom barnsjukvården i Region Stockholm

Hur tänker ni lösa den akuta situation som barnsjukvården befinner sig i? Hur tänker ni säkerställa nödvändiga resurstillskott?

Vi socialdemokrater är mycket oroade över läget inom barnsjukvården i vår region. Problemen är stora med ekonomiska resurser, vårdplatser och kompetensförsörjning

Socialdemokraterna föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att hälso- och sjukvårdsförvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan för att öka dimensionen, resurserna och antalet vårdplatser inom barnsjukvården för att vården ska möta vårdbehovet

att hälso- och sjukvårdsförvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan för att öka antalet utbildningsplatser för att specialistutbilda vårdpersonal inom barnsjukvården.

att hälso- och sjukvårdsförvaltningen pausar effektiviseringskraven i sjukhusavtalen under den pågående pandemin.

att hälso- och sjukvårdsförvaltningen justerar sjukhusavtalen så att sjukhusens årliga kostnadsuppräkning blir 3 procent, i enlighet med det socialdemokratiska budgetförslaget år 2022.

Talla Alkurdi (S) m.fl